

ENFEKSİYON TANISINDA YENİ BİYOLOJİK GÖSTERGELER

Prof. Dr. Esin ŞENOL

G.Ü.T.F. Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji-AD

YENİ BİYOLOJİK GÖSTERGELER - NEDEN GEREKLİ ?

- **Tanı: İnflamatuvar Yanıt**
  - Etyoloji?
  - Erken
- **Tedavi:**
  - Erken
  - Doğru
  - Yeterli süre
- **Prognostik:**
  - Enfeksiyonun şiddeti
  - Tedavi yanıtı

ESKİ BİYOLOJİK GÖSTERGELER - SORUN ?

- **Görece geç (TNF- α , IL-6, PCT, CRP)**
- **Spesifite**
- **Klinik karar verdirtici**
- **Kortikosteroid ve immunsupresif tedavilerle etkileşim**

ENFEKSİYON - YENİ BİYOLOJİK GÖSTERGELER

HÜCRE YÜZEY GÖSTERGELERİ

- Lökosit yüzey antijenleri: bakteriyel enfeksiyonlarda $\uparrow$ veya $\downarrow$
- CD 11b, CD 64: Nötrofil (24 saatte nötrofil apoptozu)
- CD69: NK

KEMOKİNLER, SİTOKİNLER

- IL-6, IL-8, IL-10, MIG (monokin induced IFN- γ), IP-10 (IFN- γ inducible protein 10)

AKUT FAZ REAKTANLARI

- CRP, PCT.....

İDEAL “ENFEKSIYON” GÖSTERGESİ

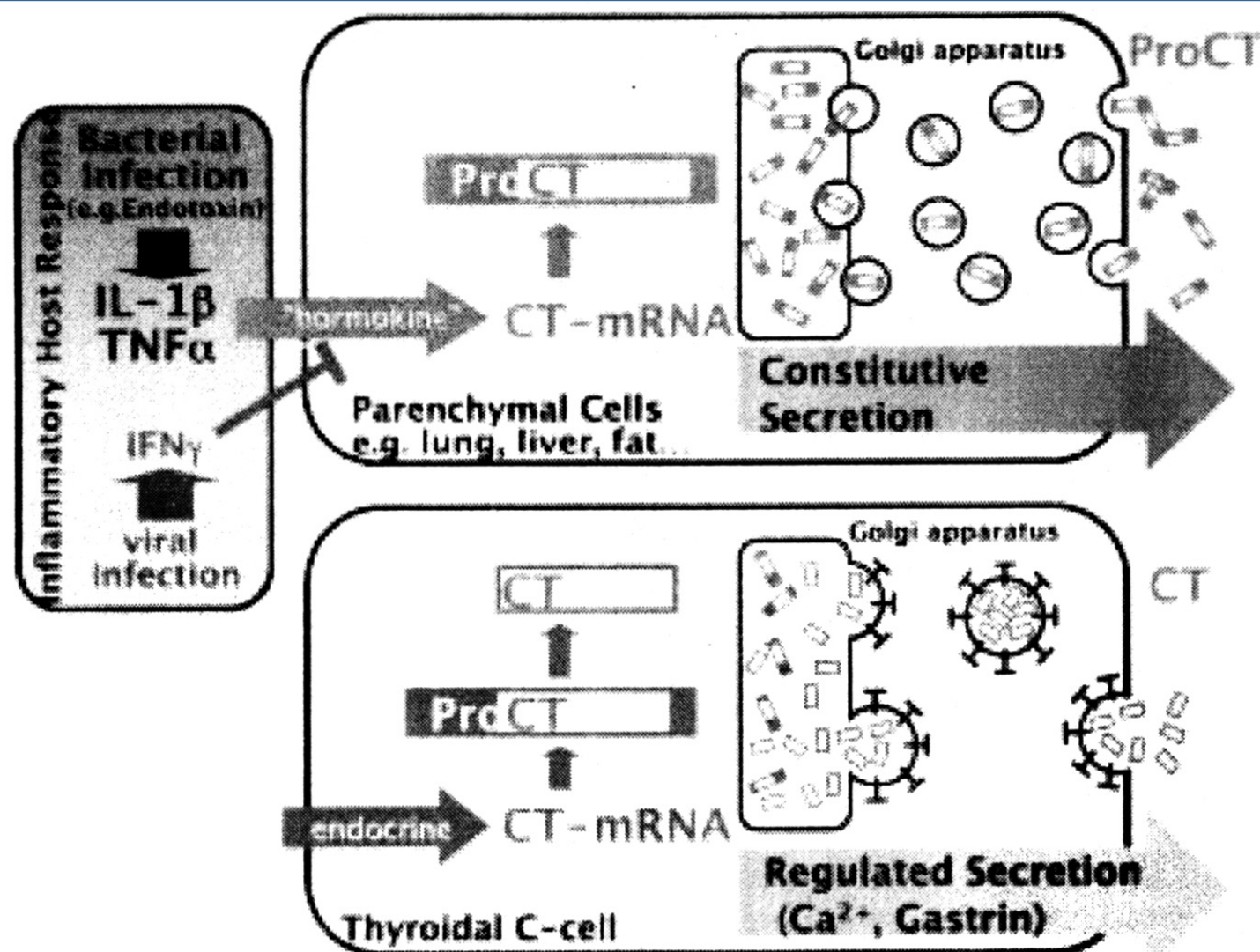
- Biyokimyasal olarak stabil, kolay taşınabilir
- Az miktarda kanda ölçülebilir (50 μ L: 1 damla)
- İyi tanımlanmış “eşik değeri”
- Gerekli “pencere aralığı”: en az 24 sa. yüksek kalmalı
- Yüksek duyarlılık, npd $\approx$ %100
- Yüksek özgüllük, ppd $>$ %85

Procalcitonin (PCT): Enfeksiyonda Tanısal Prognostik Rolü

- ❁ **Nedir?** Kalsitonin öncül hormonu , CALC-gen ilişkili bir peptid.

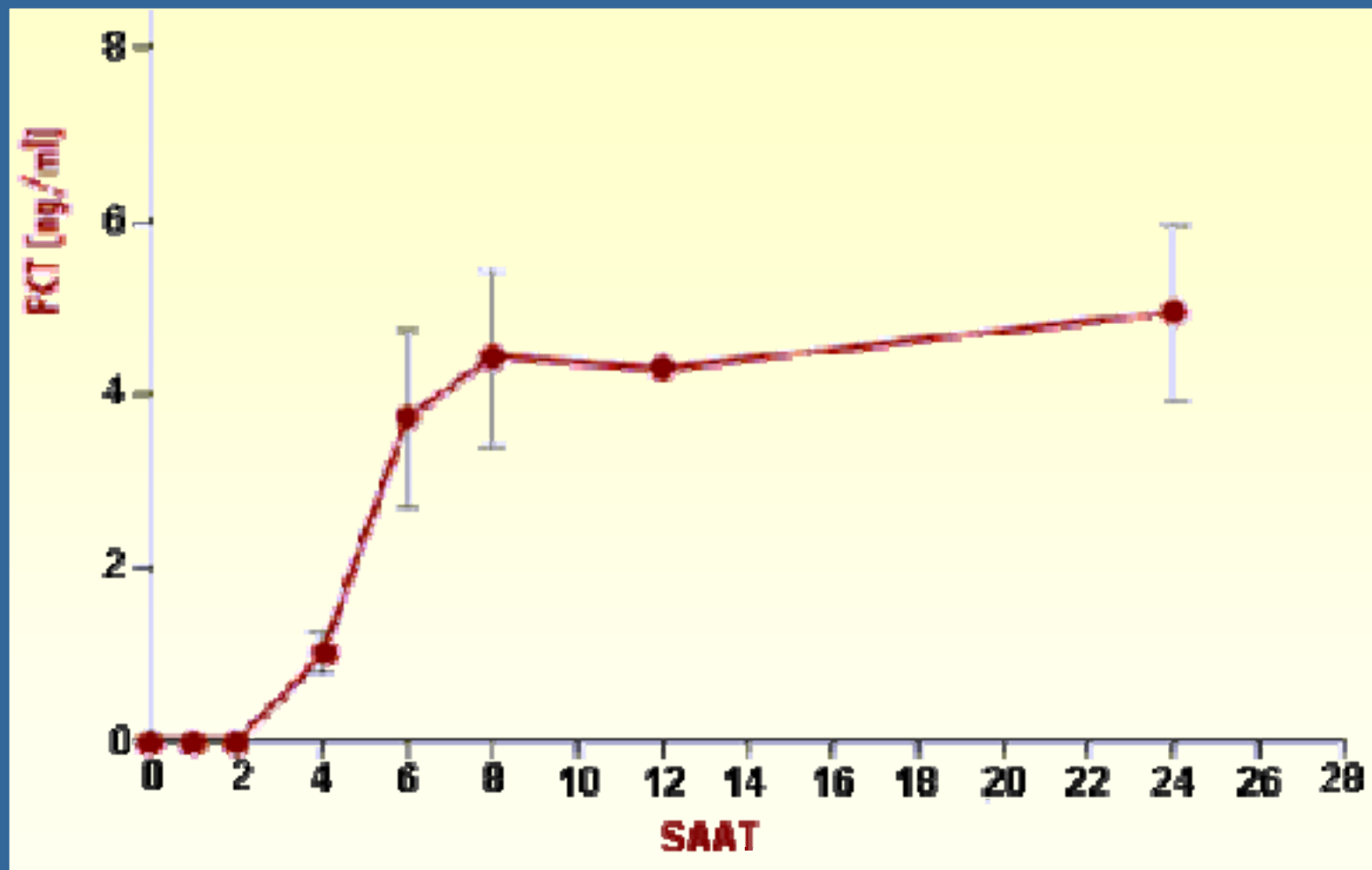
“HORMOKİN” MEDIATÖRLERİN PROTOTİPIDİR

- ❁ **Kaynak:** tiroid bezi C hücreler, ac, pankreas nöroendokrin hücreler (normal metabolik durumda), tüm parankimal dokular, karaciğer, böbrek, adipozid dokular (bakteriyel enfeksiyonlar)
- ❁ **İndüklenme:** Bakteriyel endotoksin, ekzotoksin, sitokinler; endotoksin ve $TNF-\alpha$
- ❁ **Mekanizma;** *Calc-I* geni transkripsiyonu → preprokalsitonin translasyonu → proteoliz → prokalsitonin → kalsitonin
İnfeksiyon/inflamasyon; gen ekspresyonu indükleniyor, parankimal hücrelerden fazlaca sentezleniyor.

Sağlıklı bireylerde bakteri endotoksini enjeksiyonuna PCT yanıtı

Farklı Klinik Tablolarda PCT değerleri

Klinik durum	PCT düzeyi (ng/ml)
Normal kişiler	<0.5
Kronik inflamatuvar süreçler ve otoimmün hastalıklar	<0.5
Viral infeksiyonlar	<0.5
Hafif veya orta şiddette bakteriyel lokal infeksiyonlar	<0.5
SIRS, multiple travma, yanıklar	0.5-2.0
Ciddi, bakteriyel infeksiyonlar, sepsis,MODS	>2 (10-100)

PCT - ÖLÇÜM YÖNTEMLERİ

- ❁ PCT-sensitif, N-ProCT; çok duyarlı yöntemler, araştırma amaçlı
- ❁ Kryptor-PCT; 0.06 $\mu\text{g/L}$ (normalin 3-10 misli), 20 dk. test süresi, 1 saat içinde sonuç
- ❁ LUMItest; manuel, duyarlılığı düşük, 0.3-0.5 $\mu\text{g/L}$ belirgin yükselmeleri ölçüyor, sepsis
- ❁ PCT-Q; Semi-kantitatif, az duyarlı, yatak başı, hızlı; 30 dk.

PCT - KULLANIM ALANLARI

- **Sepsis**
- **FUO**
- **SYİ**
- **Menenjit**
- **Endokardit**
- **Pankreatit**
- **Otoimmün hastalıklar**
- **Postoperatif**
- **İmmunsuprese hasta**
- **Transplantasyon**

PCT - ANTİBİYOTİK KULLANIMI

- TÜM ANTİBİYOTİKLERİN %75'İ SYİ İÇİN REÇETE EDİLİYOR
- KOAH, akut atakların yalnızca %25'i antibiyotikten yararlanıyor
- PCT-validasyon, Kryptor (duyarlı ve hızlı), RUTİN ANTİBİYOTİK VS. PCT İLE ANTİBİYOTİK
- 4 randomize çalışma, 1250 hasta, klinik-karar verdirtici, antibiyotikle ilişkili yan etkiler ↓

Diagnosis

ProCT
($\mu\text{g/L}$)

Antibiotic
use in RTI

Assay

Septic Shock

Severe Sepsis

Sepsis

Pneumonia

Bronchitis

Healthy

100

10

2

1

0.5

0.25

0.1

0.01

YES!

Yes

No

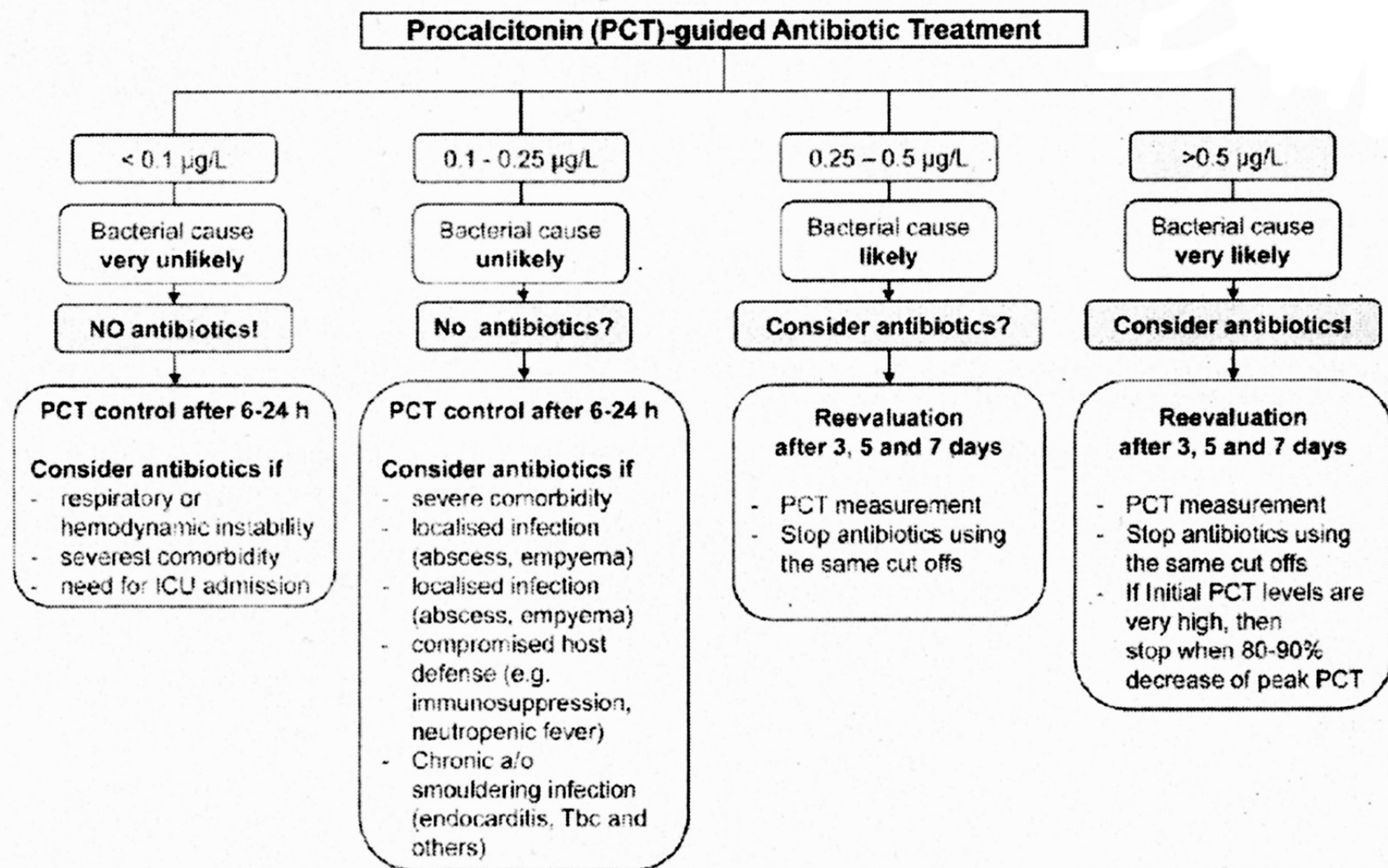
NO!

PCT sensitive® / N-ProCT^{KL}

Kryptor® PCT

LUMitest® PCT LIA

PCT-Q®

PCT - TANI, ANTİBİYOTİK KULLANIMI

- PARTİ; AKUT SYİ, İLK BASAMAK

Briel M, et al. BMC Fam Pract 2005:6

- ProRESP; ASYİ, Antibiyotik kullanımını %50 ↓

Christ-Crain M, et al. Lancet 2004:363

- ProCAP; TKP, Antibiyotik kullanımını %65; 12.9 gün → 5.8 gün

Christ-Crain M, et al. Am J Respir Crit Care Med 2006:174

- ProCOLD: COPD, PCT %40 vs kontrol %72, antibiyotik verilen ve verilmeyen balgam kültürü (+) liği aynı, 6 aylık sürede emniyetli, eşik değeri; <0.1 µg/L

Stolz D ,et al. Chest 2007:131

PCT - KAN DOLAŞIM ENFEKSİYONLARI

2 MODEL:

- MLR (Multiple Lojistik Regresyon), iv. kateter, alb, tr, ateş, sol. sayısı, lökosit
- CART (Classification and Regression Tree), CART: PCT >2.45 µg/L
- CART %94 vs MLR %72, $p < 0.01$

PCT: ENFEKSİYONDA TANISAL, PROGNOSTİK DEĞERİ

- **İnflamatuvar Yanıtın Erken Göstergesi; Erken Yükselir, NPD Daha İyi**
- **Ciddi Bakteriyel Enfeksiyonların Özgül, Duyarlı Belirteci**
- **Steroidler, İmmunsupresif Tedaviler ile Etkileşim Yok**
- **Prognostik Değeri Daha Yüksek**
- **SYİ Karar Verdirtici**
- **VAP; Tamamlayıcı Tanı Kriteri, Prognostik Parametre**
- **İnfektif Endokarditte Bağımsız Prediktör**

PCT: ENFEKSİYONDA TANISAL, PROGNOSTİK DEĞERİ

- **Meta-analiz: Sistemik bakteriyel enfeksiyonlarda kaynaktan bağımsız**
- **Bakteriyel vs Viral**
- **Bakteriyel vs Enfeksiyon dışı**
- **CRP; Duyarlılık %75, Spesifite %70**
- **ProCT; Duyarlılık %88, Spesifite %75**

Common causes of false-negative and false-positive results:

false-positive (ie, falsely high levels in the absence of a bacterial infection):

newborns (physiologically) during first days of life [78]

acute respiratory distress syndrome [79, 80]

acute attacks of plasmodium falciparum malaria [61]

systemic fungal infections (eg candidiasis, aspergillosis) [81]

severe mechanical trauma [82]

following surgical trauma [83]

administration of monoclonal or polyclonal anti-thymocyte globulin in the treatment of acute rejection after transplantation [84]

chemical pneumonitis [85]

severe burns and heat strokes [86, 87]

patients with medullary thyroid cancer, small cell cancer of the lung, carcinoid, tumours with paraneoplastic hormone production [88]

inflammation associated with “cytokine storms”, eg IL β , in familial Mediterranean fever, therapeutic infusions of TNF α for melanoma [13, 16]

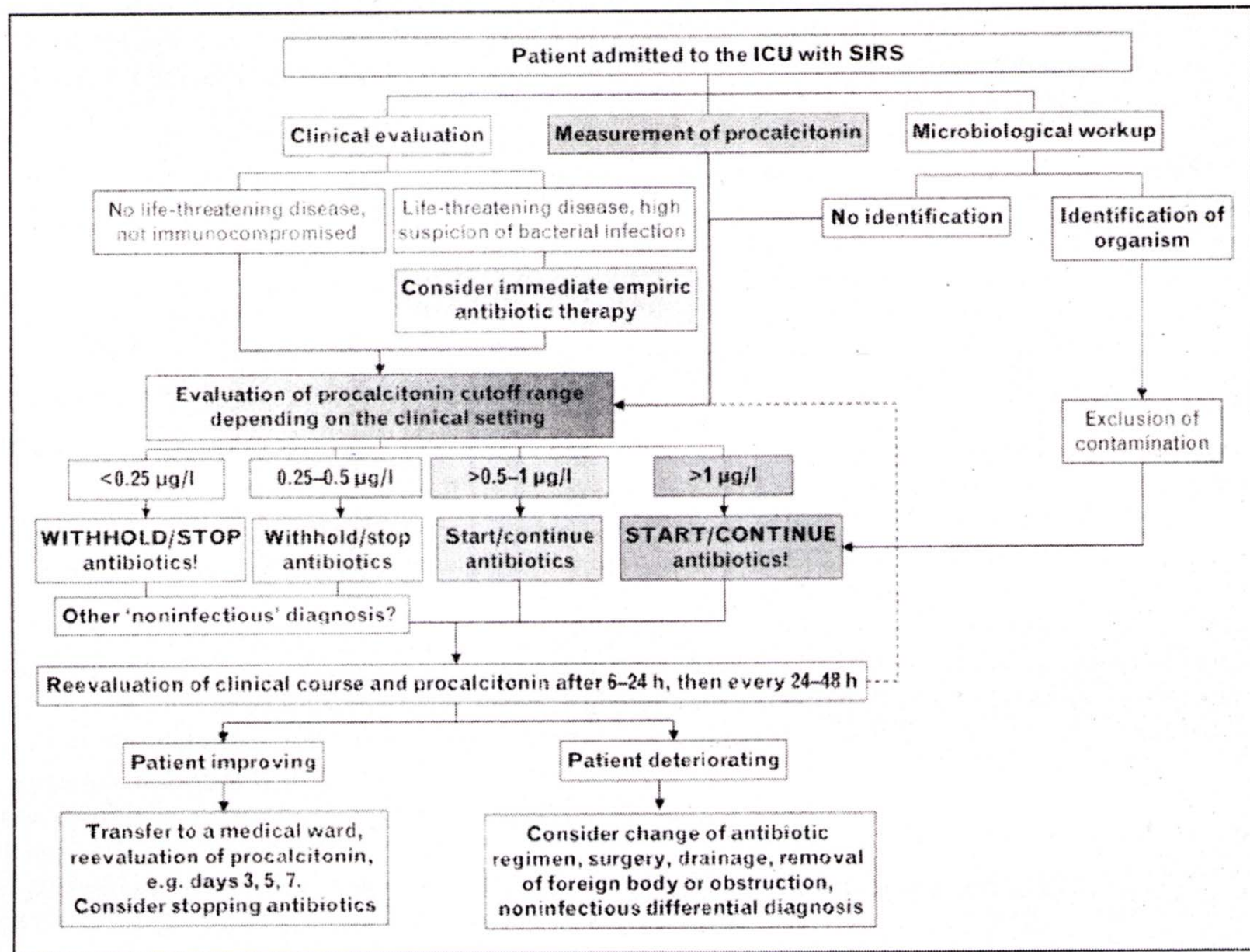
false-negative (ie, falsely low levels in the presence of a bacterial infection):

early course of infections [17]

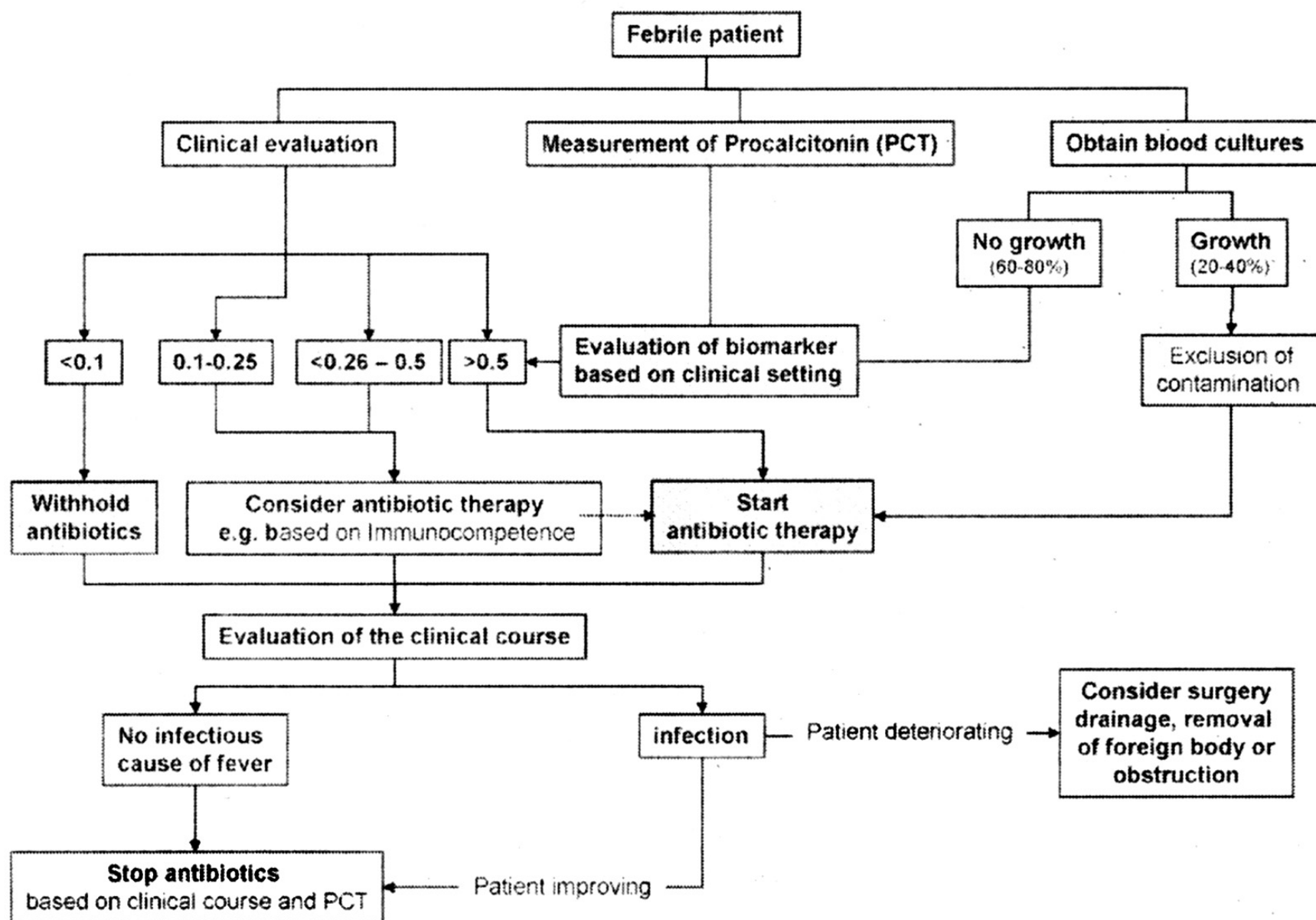
localised infections [58]

subacute endocarditis [55, 56]

Figure 2 Conceivable algorithm of procalcitonin-guided antibiotic treatment in critically ill patients

PCT: KISITLAMALAR “EŞİK - DEĞER”

- **Acil, İlk basamak, YBÜ, Cerrahi, Travma**
- **Enfeksiyonun lokalizasyonu, yaygınlığı; SYİ, Endokardit, Menenjit**
- **Ko-morbiditeler**
- **Klinik kullanım amacı; tanısal, prognostik, antibiyotik kullanımı**
- **Erken, lokalize enfeksiyonlarda izlem ve tekrar**
- **PCT prognostik olmakla birlikte daha çok tanısal**
- **Maliyet**

THE EVALUATION OF PROCALCITONIN AS A DIAGNOSTIC AND PROGNOSTIC MARKER OF BACTERIAL INFECTIONS IN FEBRILE NEUTROPENIC PATIENTS

F. YETKIN, E. SENOL, S. YALCIN, R. HAZNEDAR

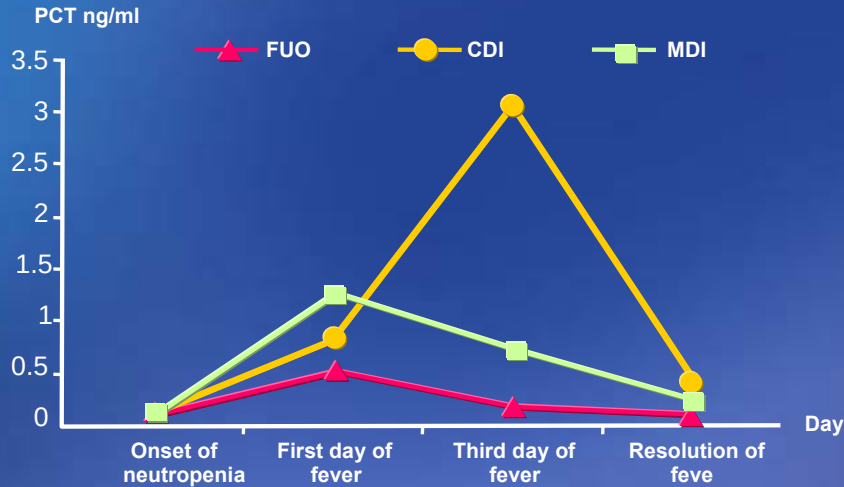
**Department of Infectious Diseases, Department of Hematology.
Gazi University, Faculty of Medicine, ANKARA, TURKEY**

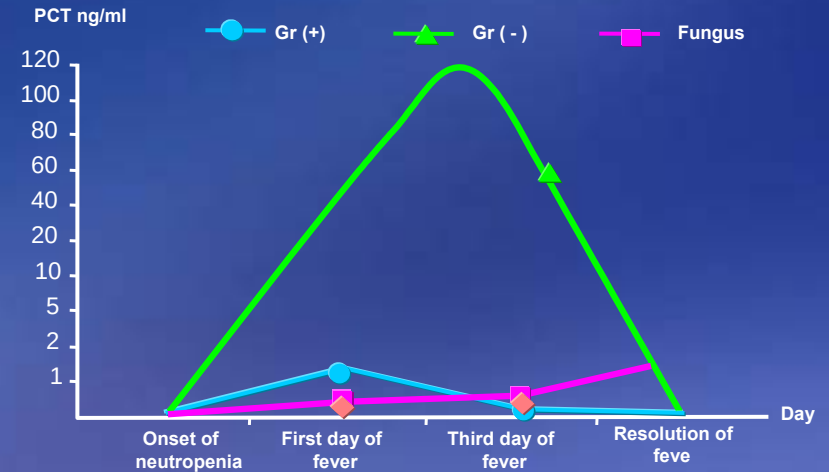
RESULTS

- PCT levels (0.14 ± 0.01 ng/ml) were found to be normal prior to onset of fever in all neutropenic patients whereas CRP levels (21.74 ± 10.3 ng/ml) were found to be elevated in all patients.
- At fever onset PCT levels were elevated in all kinds of infections that was significantly higher for documented infections compared to FUO ($p < 0.05$)
- Regarding the etiology of infection the highest PCT levels (113.46 ± 56.42) were determined in gramnegative infections ($p < 0.05$) at onset of fever and for all the course of febrile episode.
- PCT levels differed significantly between cases with and without severe sepsis ($p < 0.001$), the highest peak levels (84.26 ± 44.91) seen on the third day of fever.
- PCT levels decreased rapidly in cases of succesful therapy and with the resolution of fever to the normal range.
- For the first day of fever, PCT and CRP did not show positive correlation ($r: 0.264$, $p > 0.05$)

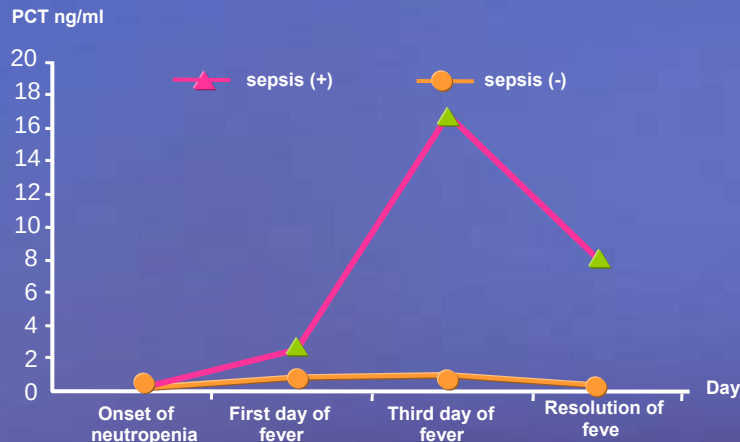
Serum Levels of PCT Over Time With Different Types of Infection

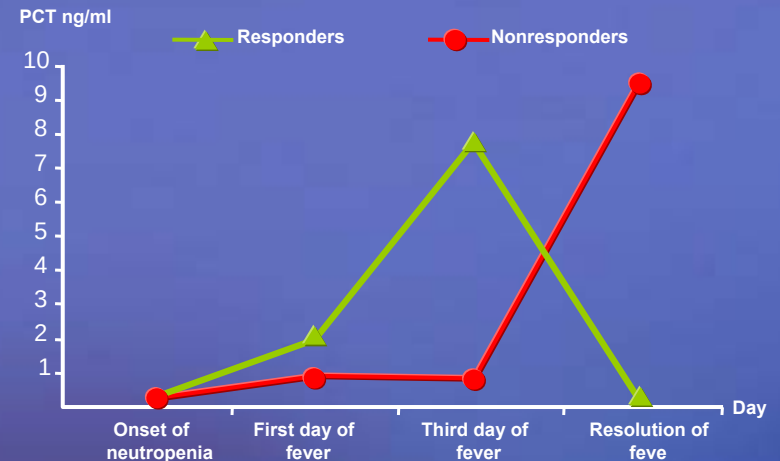
Serum levels of PCT Over Time In Relation of Infection

Serum Levels of PCT Over Time In Patients With and Without Severe Sepsis

Serum Levels of PCT Over time In Relation to Response to Therapy

CONCLUSIONS

- ❁ Discriminatory power of PCT for febrile conditions of different origins in neutropenic cancer patients, particularly in documented infections and in gramnegative infections is better than CRP.
- ❁ PCT is a good predictor of disease severity.
- ❁ PCT is useful in monitoring to response to antimicrobial therapy
- ❁ PCT could be suggested as a useful marker for the diagnostic and sequential assesment of febrile episodes in neutropenic cancer patients.

IL-6: ENFEKSİYONDA TANISAL, PROGNOSTİK ROLÜ

- Küçük glikozillenmiş bir protein
- Endotel hücreler, monositler, T ve B-lenfositler, fibroblastlar, keratinositler
- Bakteriler, virüsler, LPS, TNF- α , IL-1 β , PDGF, IFN
- Otokrin, parakrin ve endokrin bezler
- Hem pro-, hem anti-inflamatuvar
- “Alarm” hormonu, inflamatuvar cevabı yönetmede yardımcı

IL-6: ENFEKSİYONDA TANISAL, PROGNOSTİK ROLÜ

- Sepsis araştırmaları
- Hayvan sepsis modelleri
- Genel olarak bakteriyemi ve endotoksemide
- TNF- α : 1-3 saat içinde $\uparrow$, hızla $\downarrow$
- IL-1 β : 1-2 saat içinde $\uparrow$, hızla $\downarrow$
- IL-6: 2-6 saat içinde $\uparrow$
12-72 saat yüksek kalır

Yao et al. Infect Immun 1997;65:3889

Muller et al. J Surg Res 1994;57:625

IL-6: ENFEKSİYONDA TANISAL, PROGNOSTİK ROLÜ

- SONUÇLAR:
IL-6 SEPSİSTE PROİNFLAMATUVAR SİTOKİN CEVABI GÖSTERGESİ OLARAK, TNF- α , IL-1'DEN DAHA GÜVENİLİR
- YAVAŞ YÜKSELİYOR ANCAK PLAZMA DÜZEYLERİ DAHA KALICI
- Erken duyarlılık %87-100, npd: %93-100
- 24. sa. duyarlılık: %67, 48. sa.: %48
- CRP gibi geç yükselen göstergelerle birlikte

NgPc et al. Arc Dis Child Fetal Neonatal Ed 1997;777
D'Alquen D. Pediatr Res 2005;57

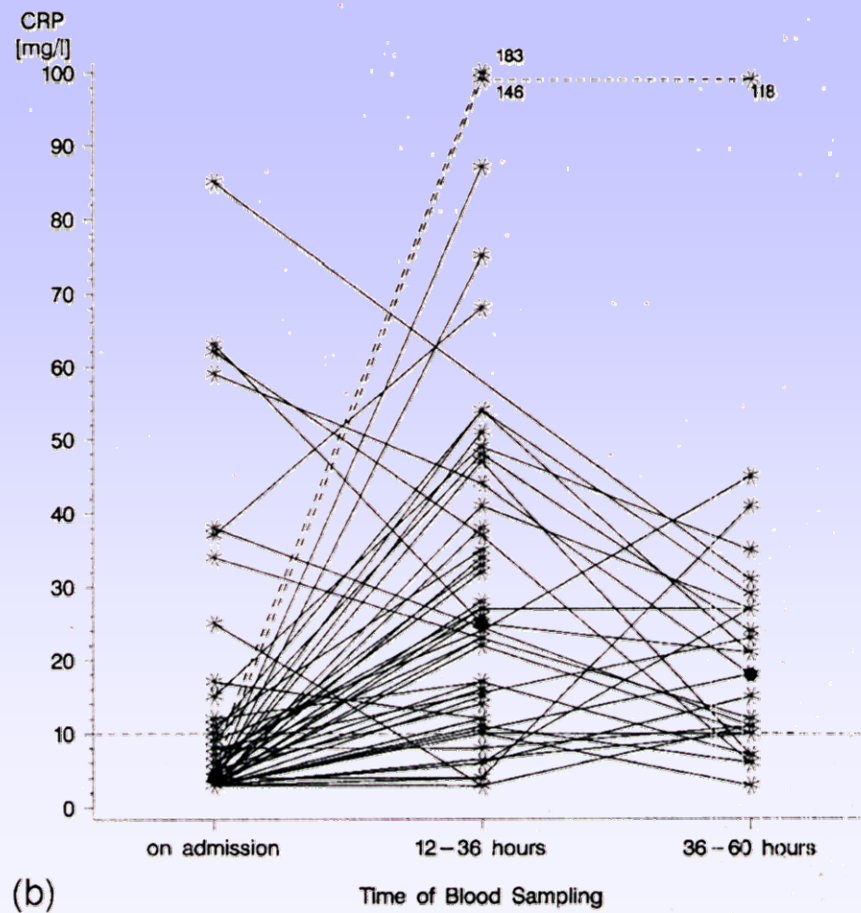
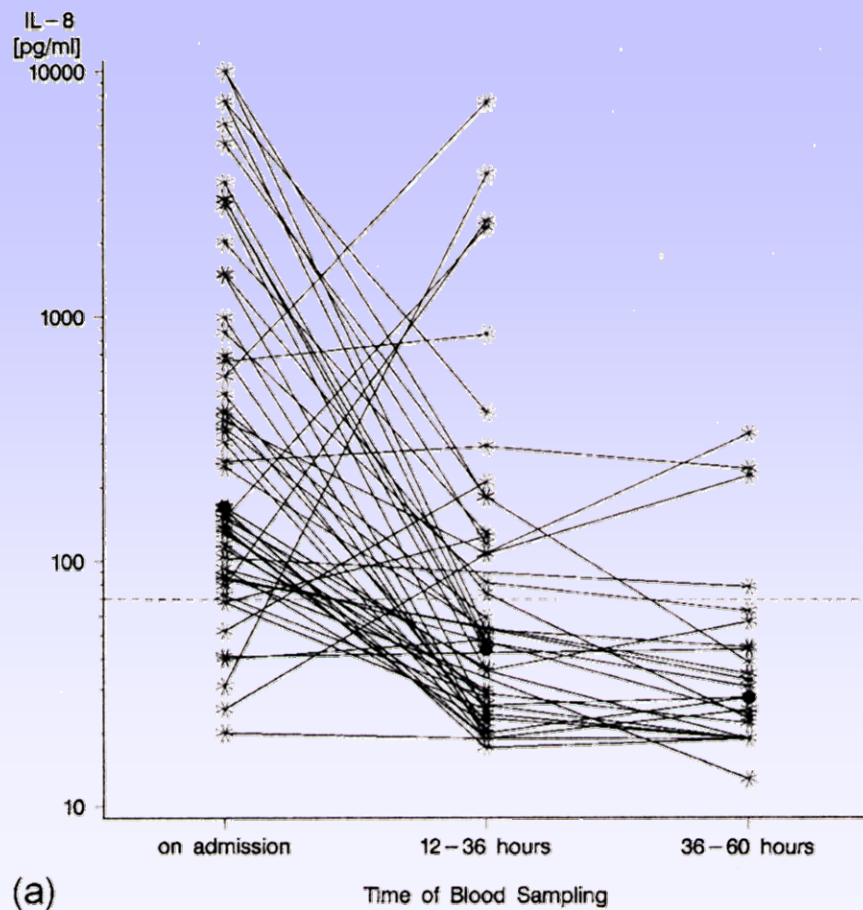
IL-8: ENFEKSİYONDA TANISAL, PROGNOSTİK ROLÜ

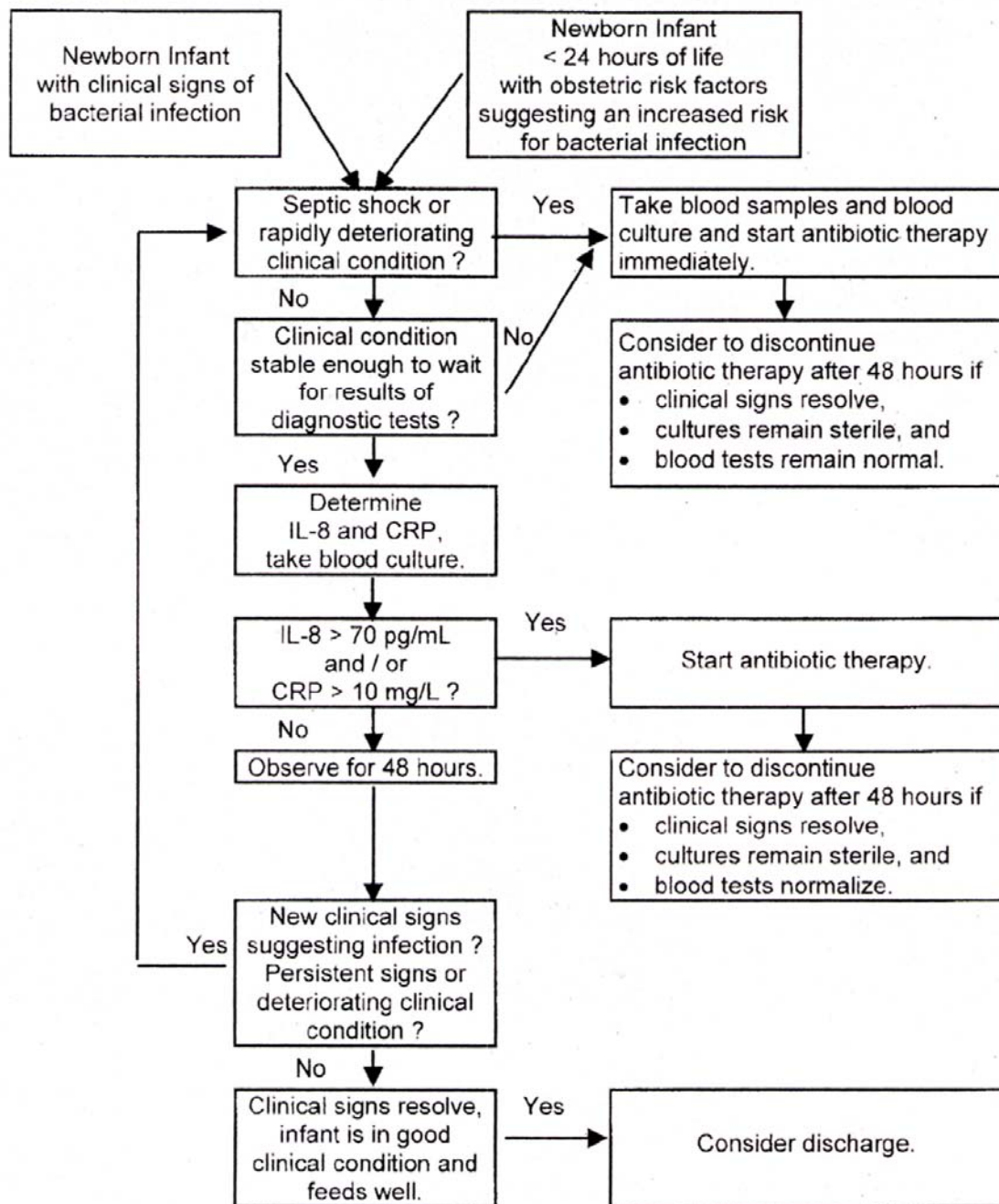
- Kemokin; nötrofil kemoatraksiyonu
- Monosit, makrofaj ve endotel hücreler
- Duyarlılık; %80-91, npd: %76-100
- IL-8+CRP: antibiyotik kullanımı; %31.6 vs %49.6
- Duyarlılık ve özgüllük ↑: deterjanla parçalanmış tam kan
- 6. sa. duyarlılık: %71 → %97, özgüllük: %90 → %95
- 24. sa. duyarlılık: %33 → %70, özgüllük: %100 → %82
- PCT > 0.5µg/l + IL-8 > 20 ng/l, FEN, sepsis: %94 duyarlılık, %90 özgüllük

Franz AR,et al.Pediatrics 2004;114

Horisberger T, et al. Crit Care 2004;8

Strjyweski GR,et al.Pediatr Crit Care Med 2005;6

ADRENOMEDULLİN

- “HORMOKİN”, CALC gen ailesi
- Potent vazodilatatör, immunomodulator, metabolik, bakterisidal
- Proadrenomedullin; SEPSİS, TKP
- APACHE II ve PSI ile benzer kesinlikte sonuç (mortalite) tahmini

Christ-Crain M, et al. Crit Care 2006;10

Christ-Crain M, et al. Crit Care 2005;9

ATRIAL NATRIÜRETİK PEPTİD (ANP)

- Çeşitli fizyolojik parametreleri düzenler
- MR-proANP; uzun yarı-ömürlü bölümü
- TKP; komorbiditeler (KY, böbrek yetmezliği) varlığı, inflamatuvar sitokin cevabı
- Klinik şiddeti ve sonucu belirlemede PSI (Pnömoni Severity Index) den iyi

Müller C, et al. J Intern Med 2005;258

Müller B, et al. J Intern Med 2006;260

VAZOPRESSİN - KOPEPTİN

- Vazopresin; hemodinamik, ozmoregulator, stres cevabı
- Kopeptin; vazopresinle sentezlenir, plazma ve serumda daha stabil
- ASYİ, TKP, COPD akut eksaserbasyonları

Christ-Crain M, et al. Boston: Endocrine Society 2006
Müller B, et al. Eur J Clin Invest 2007;37

YENİ BİYOLOJİK GÖSTERGELER

- Spesifik olarak o klinik durumdaki eşik değer
- Seri ölçümler
- Güçlü ve zayıf yönler
- Tamamlayıcı
- Klinik karar verdirtici